

ارزیابی و توسعه‌ی خدمات حمل‌ونقل عمومی براساس رویکرد گسترش عملکرد کیفیت فازی سه‌مرحله‌ای

کامیار چالاکي* (استادیار)

گروه مهندسی صنایع، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنج

علی اصغر بازدار (استادیار)

گروه مهندسی صنایع، دانشکده‌ی فنی مهندسی گلپایگان، دانشگاه صنعتی اصفهان، گلپایگان

مهندسی صنایع و مدیریت شریف، زمستان ۱۴۰۲
دوری ۳۹، شماره ۲، صص. ۱۰۹-۱۲۱، (پژوهشی)

ارزیابی خدمات ارائه شده و تعیین انتظارات مشتریان می‌تواند در طراحی خدمات مناسب برای رضایت مشتریان و تأمین نیازهای ذی‌نفعان مفید باشد. هدف این پژوهش، بهبود کیفیت خدمات حمل‌ونقل عمومی و افزایش رضایت مشتریان از طریق شناسایی نیازهای آنها و ارائه راهکار مناسب برای برآورده کردن خواسته‌ها است. برای این منظور، یک مدل سه‌مرحله‌ای QFD برای ارزیابی و توسعه حمل‌ونقل عمومی شهر کرمانشاه استفاده شده است. در مراحل اول و دوم، با استفاده از روش BWM، اهمیت نسبی تجمعی هر استراتژی سازمان و اهمیت نسبی تجمعی هر معیار تعیین می‌شود. در مرحله سوم، برنامه‌های توسعه‌ای جهت بهبود حمل‌ونقل عمومی رتبه‌بندی می‌شوند. نتایج نشان می‌دهد که حوزه تسهیلات حمل‌ونقل عمومی بیشترین وزن را به خود اختصاص می‌دهد. همچنین، رتبه‌بندی برنامه‌ها نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری در حمل‌ونقل ریلی درون شهری می‌تواند خدمت‌رسانی در حمل‌ونقل عمومی را به شدت افزایش دهد.

واژگان کلیدی: توسعه عملکرد کیفیت، حمل‌ونقل، روش بهترین - بدترین، سیستم فازی.

k.chalaki@gmail.com
a.bazdar@iut.ac.ir

۱. مقدمه

داده است. این در حالی است که یکی از ویژگی‌های حمل‌ونقل شهری دسترسی آسان، سریع و مطمئن شهروندان به نقاط مختلف شهر است. بررسی‌های میدانی محققان نشان می‌دهد که حمل‌ونقل عمومی در تمامی نقاط کشور با مشکلات متعددی روبه‌رو است و همچنان استفاده از وسایل نقلیه شخصی بخش اعظمی از حمل‌ونقل شهروندان را به خود اختصاص داده است. نتایج حاصل از گزارش‌ها نشان می‌دهد که وضعیت سیستم حمل‌ونقل عمومی در شهر کرمانشاه در شرایط نامطلوب (پایین‌تر از متوسط) قرار دارد. یکی از مهم‌ترین عوامل بازدارنده در استفاده از حمل‌ونقل عمومی عدم تناسب این بخش از حمل‌ونقل با نیازهای مشتریان است. لذا لازم است که با استفاده از رویکردهای نوین به شناسایی مهم‌ترین جنبه‌های فنی و الزامات مشتریان پرداخته شود.

در عصر حاضر، ارزیابی عملکرد امری اجتناب‌ناپذیر است و همه سازمان‌ها جهت کسب آگاهی از میزان پیشرفت، شناسایی چالش‌های پیش‌روی سازمان و شناسایی نقاط ضعف به ارزیابی عملکرد می‌پردازند و بدون آن، بهبود عملکرد میسر نخواهد شد.

کلید اصلی دستیابی به بهبود عملکرد، درک نیازها و خواسته‌های مشتریان و

در دهه‌های اخیر، رشد سریع جمعیت و شهرنشینی و مسائل زیست‌محیطی از قبیل گرم شدن و آلودگی هوا، موجب مشکلات متعددی در زندگی بشر شده است. یکی از مهم‌ترین عوامل تغییرات اقلیمی، مسئله حمل‌ونقل درون شهری و به ویژه حمل‌ونقل عمومی است. بنابراین، سیستم حمل‌ونقل عمومی باید مبتنی بر حداکثرسازی خواسته‌های شهروندان و کاهش اثرات زیست‌محیطی طراحی شود. از روش‌های متداول حمل‌ونقل عمومی می‌توان به مترو، اتوبوس، بی‌آرتی و تاکسی‌های شهری اشاره کرد.

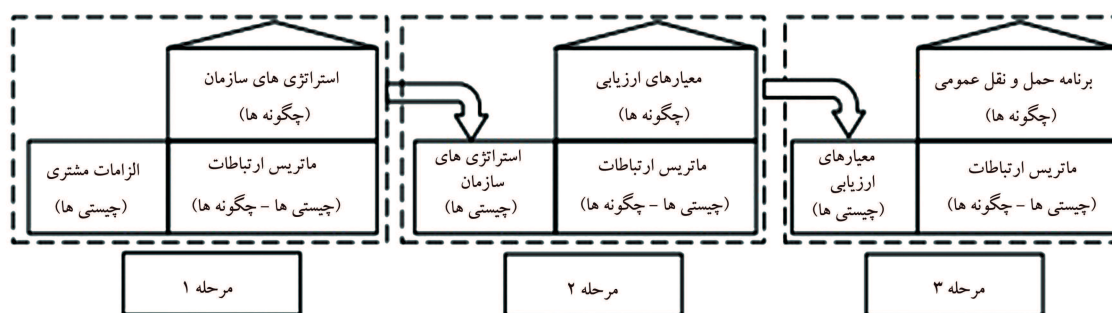
حمل‌ونقل درون شهری، یکی از عناصر اصلی سیستم شهری است که زمینه پویایی شهر و دسترسی شهروندان به نقاط مختلف شهر را مهیا می‌سازد. در این بین، افزایش سریع تعداد وسایل نقلیه و استفاده زیاد از آن در شهرهای کشور، به ویژه کلان‌شهرها و عدم برنامه‌ریزی‌های صحیح برای سیستم حمل‌ونقل عمومی باعث بروز مشکلاتی مانند آلودگی بالا، ترافیک شدید و خسته‌کننده، اتلاف وقت و مصرف بیش از حد انرژی شده است و دستیابی به توسعه پایدار شهری را تحت تأثیر قرار

* نویسنده مسئول

تاریخ: دریافت ۱۴۰۱/۳/۱۶، اصلاحیه ۱۴۰۱/۷/۲، پذیرش ۱۴۰۱/۷/۲۶.

استناد به این مقاله:

چالاکي، کامیار و بازدار، علی اصغر، ۱۴۰۲. ارزیابی و توسعه‌ی خدمات حمل‌ونقل عمومی براساس رویکرد گسترش عملکرد کیفیت فازی سه مرحله‌ای. دانشکده‌ی مهندسی صنایع و مدیریت شریف، ۳۹(۲)، صص. ۱۰۹-۱۲۱. DOI:10.24200/J65.2022.59620.2275

شکل ۱. مدل QFD سه مرحله‌ای.

فنی اتوبوس‌ها، رایگان شدن خدمات در صورت بروز مشکل و استفاده از کارکنان شایسته بوده است.^[۴] تیان و همکاران (۲۰۱۶)، به ارائه یک رویکرد بهبود یافته تصمیم‌گیری با معیارهای چندگانه مبتنی بر ورودی‌های وابسته از اطلاعات زبانی جهت ارزیابی عملکرد سیستم‌های اشتراک‌گذاری دوچرخه پرداختند.^[۵] تیان و همکاران (۲۰۱۸)، از ترکیب MCGDM با QFD برای انتخاب و ارزیابی سهم بازار در سیستم‌های اشتراک‌گذاری دوچرخه استفاده کردند. این رویکرد به صورت ترکیبی از روش بهترین - بدترین فازی، رویکرد حداکثر انحرافات فازی و روش مولتی‌مورا بود.^[۶]

فقیهی ایمانی و الیورا (۲۰۱۷)، به بررسی تأثیر اندازه نمونه (تعداد ایستگاه) در سیستم اشتراک‌گذاری دوچرخه در شهر نیویورک پرداختند. در این پژوهش دو بعد اصلی داده‌های سیستم‌های اشتراک‌گذاری دوچرخه - هزینه مصرفی سیستم و انتخاب مقصد توسط کاربر - مورد بررسی قرار گرفت. آنها نشان دادند که این بررسی می‌تواند برای آزمون دقیق هزینه مصرفی هر سیستم اشتراک‌گذاری براساس اندازه نمونه مفید باشد.^[۷]

لام و لای (۲۰۱۵)، در پژوهش خود به توسعه سازگاری زیست‌محیطی به استفاده از رویکرد ترکیبی ANP-QFD در حمل و نقل دریایی پرداختند. آنها جهت انعکاس صدای مشتری در فرایندهای عملیاتی سازمانی از روش QFD و جهت ارزیابی استراتژی‌ها از روش ANP استفاده کردند.^[۸] وو و همکاران (۲۰۱۷)، رویکرد ترکیبی MCDM فازی و QFD را برای طراحی وسایل نقلیه برقی ارائه کردند. روش‌های MCDM شامل روش ویکور و دیمتل بود و در طراحی خودروهای برقی استفاده شد.^[۹]

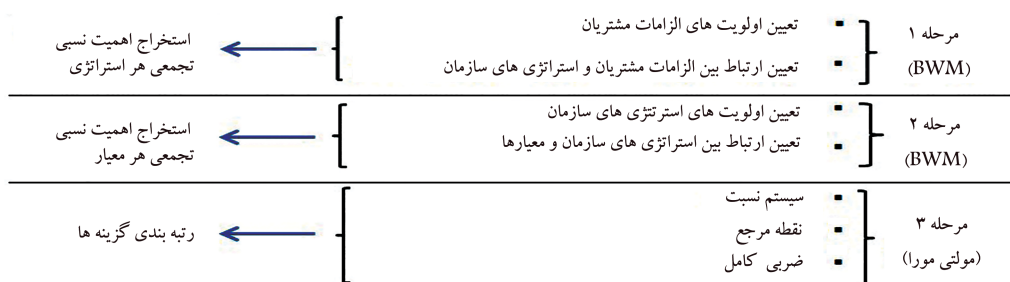
رضایی نیک و کیانیان (۱۳۹۷)، به ارزیابی کیفیت خدمات اتوبوسرانی با استفاده از رویکرد تلفیقی داده‌کاوی و QFD در شهر مشهد پرداختند. آنها ابتدا با استفاده از تحلیل خوشه‌ای به خوشه‌بندی مشتریان حمل و نقل عمومی (اتوبوسرانی مشهد)، براساس خصوصیات مشترکشان پرداختند. سپس، با استفاده از داده‌های به دست آمده از پرسش‌نامه و ابزارهای داده‌کاوی، کیفیت خدمات اتوبوسرانی را ارزیابی کردند و عوامل تأثیرگذار بر کیفیت برای هر گروه مشتریان تعیین و وزن‌شان مشخص شد. پس از آن با نظر خبرگان، الزامات فنی برای بهبود وضعیت، تعریف و با استفاده از ابزار خانه‌ی کیفیت و ANP این الزامات رتبه‌بندی شدند. نتایج نشان داد که افزایش تعداد اتوبوس‌ها، بهبود و توسعه نرم‌افزار و الگوریتم‌های مورد استفاده و آموزش کارکنان، از مهم‌ترین الزامات برای بهبود کیفیت است.^[۱۰] دیوسی و همکاران (۲۰۱۹)، چارچوبی برای ارزیابی تقاضای مسافران اتوبوس جهت تمرکز بر نقاط دارای اولویت ارائه کردند. آنها تعداد معیارهای رضایت مشتری را با روش PCA فازی - شهودی کاهش دادند و سپس عوامل ارزیابی را با QFD فازی - شهودی شناسایی کردند.^[۱۱]

استفاده از آنها در فرایندهای طراحی و ارائه محصول/خدمات است. گسترش عملکرد کیفیت (QFD) مفهومی است که سعی دارد صدای واقعی مشتریان را در طراحی و ارائه محصولات/خدمات به نمایش بگذارد. پژوهش حاضر در نظر دارد با استفاده از QFD و فرایند تصمیم‌گیری چندمعیاره، چارچوبی جهت درک بهتر برنامه‌ریزان سیستم‌های حمل و نقل عمومی از الزامات مشتریان، شناسایی نقاط ضعف و قوت برنامه و توسعه برنامه‌های مناسب ارائه دهد (شکل ۱). در این پژوهش، از مدل سه مرحله‌ای جهت ارزیابی عملکرد و شناسایی الزامات حمل و نقل عمومی استفاده شده است. مراحل آن به سه مرحله استخراج اهمیت نسبی استراتژی‌ها، استخراج اهمیت نسبی معیارها و ارزیابی عملکرد برنامه‌های حمل و نقل عمومی تقسیم می‌شود.

۲. پیشینه تحقیق

حمل و نقل همواره یکی از اصلی‌ترین چالش‌های زیرساختی پیش‌روی شهرها بوده است. از جمله مشکلات جانبی این چالش، عدم توازن بین منافع و مضرات شیوه‌های سفرهای درون شهری است که معمولاً در این میان وزنه برتری به سمت خودروی شخصی بوده و حمل و نقل عمومی سهم اندکی از تقاضای سفر را به خود اختصاص می‌دهد. این تجمع خودرو به تدریج زمینه‌ی ایجاد انواع مشکلات از جمله وابستگی به خودرو، انواع آلودگی‌ها، به خطر افتادن سلامت شهروندان و سایر مشکلات را به همراه دارد و در تمامی شهرهای ایران سابقه این دسته مشکلات مشهود است.^[۱]

چاوهدوری و قیادوس (۲۰۱۶)، یک چارچوب بهینه‌سازی مبتنی بر QFD چندمرحله‌ای را با هدف طراحی خدمت سازگار با نیازمندی‌های مشتریان پیشنهاد کردند. مدل بهینه‌سازی، برنامه‌ریزی صفر و یک و ابزار کیفیت در این پژوهش QFD بوده است.^[۲] آلیو (۲۰۱۵)، یک مدل ریاضی برای تعیین حوزه‌های خدماتی تأثیرگذار بر رضایت مشتریان در مورد خدمات قطارهای سریع‌السیر در ترکیه و سهم هر یک از آنها ارائه کرد. تحلیل عاملی برای تعیین عوامل مؤثر بر رضایت از خدمات قطارهای سریع‌السیر انجام شد. به دلیل وجود مقادیر پرت باقیمانده‌ها، برآوردگرهای مقاوم به نقاط پرت برای برآورد پارامترهای مدل پیشنهاد شد. این مطالعه، خدمات اطلاعاتی، شرایط فیزیکی، خدمات غذا و نگرش و رفتار پرسنل را بر رضایت کلی مشتریان از خدمات قطارهای سریع‌السیر نشان داده است.^[۳] پاکدیل (۲۰۱۴)، با استفاده از ابزار خانه کیفیت، بهترین الزامات فنی برای بهبود کیفیت خدمات اتوبوس‌های جاده‌ای را شناسایی کرده است. براساس نتایج این پژوهش، مهم‌ترین انتظارات مشتریان، رویکرد صمیمانه پرسنل با آن‌ها، مشخصه‌های

شکل ۲. مراحل ارزیابی عملکرد سیستم حمل و نقل عمومی.

۳. روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از بعد هدف تحقیقی و توسعه ای است. در این پژوهش، علاوه بر ارزیابی عملکرد سیستم های حمل و نقل عمومی، به توسعه این سیستم های مبتنی بر دانش روز و نیازهای جامعه پرداخته شده است. در اینجا، نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها در دو بخش توصیفی و پیاده سازی رویکرد پیشنهادی ارائه می شود. در بخش توصیفی، به ارائه شاخص های توصیفی مربوط به خبرگان و مشتریان پاسخ دهنده به پرسش نامه های پژوهش و در بخش دوم، به پیاده سازی رویکرد پژوهش پرداخته شده است. ابزار گردآوری داده ها در این تحقیق، پرسش نامه های مبتنی بر مقالات پایه و محقق ساخته است. پرسش نامه های پژوهش حاضر شامل دو نوع پرسش نامه های باز و بسته است. پرسش نامه های باز به منظور شناسایی نیازمندی های مشتریان و استراتژی های سازمانی و پرسش نامه های بسته از نوع مقایسه ای و مبتنی بر روش های بهترین - بدترین و مولتی مورا است. جامعه آماری پژوهش از سه جنبه مشتریان، سازمان و خبرگان حائز اهمیت است. جامعه آماری بخش مشتریان را کلیه مشتریان سیستم های حمل و نقل عمومی در شهر کرمانشاه تشکیل می دهند که به دلیل حجم بالای جامعه، حجم نمونه با استفاده از روش کوکران، ۳۷۰ نفر به دست آمد که این افراد به صورت تصادفی انتخاب شدند. در بخش سازمان، کارشناسان شرکت حمل و نقل عمومی وابسته به شهرداری که هفت نفر هستند، جامعه آماری را تشکیل می دهند. اطلاعات مربوط به استراتژی های شرکت و الزامات فنی این سازمان از طریق مصاحبه با آن ها صورت گرفته است. در بخش خبرگان، جهت تعیین بهترین - بدترین و تشکیل ماتریس ارتباطات، از خبرگان حوزه حمل و نقل عمومی که همگی دارای تحصیلات مرتبط بودند، نمونه ای هدفمند شامل ۱۰ نفر (سه نفر کارشناس شهرداری دارای سابقه انجام کار اجرایی در حوزه حمل و نقل، دو نفر اساتید دانشگاه آشنا به حوزه حمل و نقل، دو نفر از مدیران ارشد راهنمایی و رانندگی، یک نفر از حوزه عمرانی استانداری، یک نفر از مدیران مسکن و شهرسازی و یک نفر از فعالان محیط زیست) انتخاب شدند.

فرایند تصمیم گیری سه مرحله ای مبتنی بر QFD فازای ارائه شده، شامل روش بهترین - بدترین (BWM) فازای و مولتی مورا فازای است (شکل ۲). BWM فازای جهت تعیین اهمیت نسبی تجمعی الزامات مشتریان و استراتژی های سازمان استفاده می شود. مولتی مورا جهت ارزیابی عملکرد کلی برنامه حمل و نقل عمومی و رتبه بندی گزینه ها استفاده می شود. نمادها عبارتند از:

$$A_i: \text{گزینه ها } (i = 1, 2, \dots, I);$$

$$C_j: \text{معیارها } (j = 1, 2, \dots, J);$$

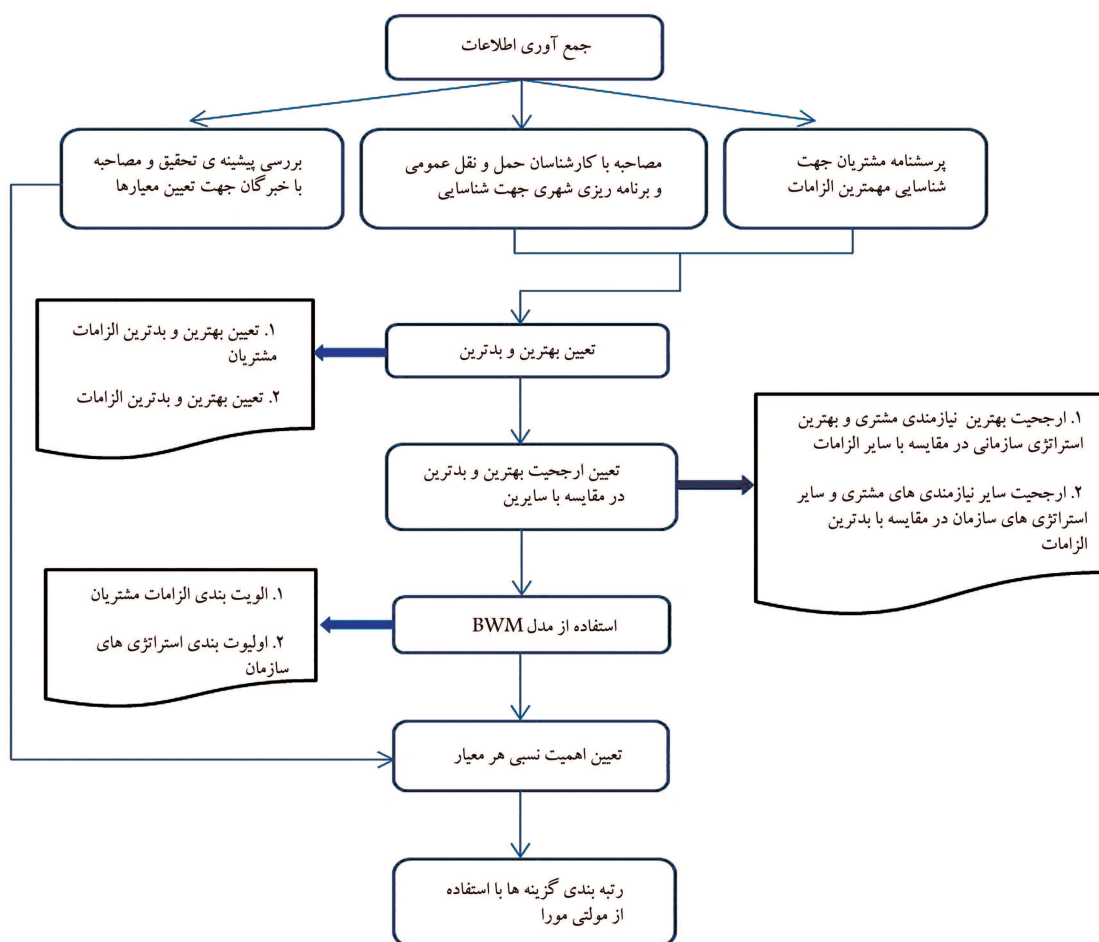
$$CR_p: \text{الزامات مشتریان } (p = 1, 2, \dots, P);$$

$$OS_q: \text{استراتژی های سازمان } (q = 1, 2, \dots, Q);$$

$$e_k: \text{خبرگان } (k = 1, 2, \dots, K).$$

لیانگ و همکاران (۲۰۲۱)، یک روش ترکیبی فازای چندمرحله ای را بر اساس روش BWM و VIKOR برای ارزیابی سطح خدمات اشتراک گذاری دوچرخه و درک خواسته های کاربران ارائه کردند. این روش، ابزار تصمیم گیری جامعی ارائه می کند که می تواند به مدیران کمک کند تا عملکردشان را بهبود بخشند و محصولات و خدمات با کیفیت بالاتری را در اختیار کاربران قرار دهند.^[۱۲] متولی حبیبی و همکاران (۲۰۲۱)، از رویکرد ترکیبی QFD فازای و تئوری شواهد برای اولویت بندی طراحی حمل و نقل عمومی جاده ای پرتقاضا استفاده کردند. این رویکرد ۶ - مرحله ای الزامات حمل و نقل را شناسایی می کند و از اعداد فازای دوزنقه ای در QFD استفاده می کند. در مقاله آنها یک لم ارائه شده است که نه تنها جنبه های آشوب و ابهام نظرات تصمیم گیران را هموار می سازد، بلکه وزن تصمیم گیران را اعداد فازای دوزنقه ای در نظر می گیرد.^[۱۳] یانگ و همکاران (۲۰۲۱)، یک چارچوب سه مرحله ای مبتنی بر رویکرد QFD را برای بهبود کیفیت خدمات و رضایت مسافران از طریق شناسایی نیازهای کلیدی مسافران پیشنهاد دادند. آنها ابتدا از QFD برای تعیین نیازهای کلیدی مسافران استفاده کردند، در مرحله دوم از روش BWM برای تعیین اهمیت نسبی نیازهای مشتری استفاده کردند، در نهایت، اولویت های بهبود را برای تأمین خواسته های مشتریان تعیین کردند. یافته ها نشان داد که ارگونومی صندلی و چیدمان معقول صندلی مهم ترین نیاز مسافران بود.^[۱۴]

پژوهش های گذشته نشان می دهد که در مسئله حمل و نقل، مدل ها و تکنیک های مختلفی هم در شرایط قطعیت و هم در شرایط عدم قطعیت ارائه شده است. به کارگیری مفهوم مجموعه فازای به همراه روش های تصمیم گیری چندمعیاره می تواند به مدیران سازمان ها در امر تصمیم گیری در شرایط عدم وجود اطلاعات دقیق کمک کند. با توجه به اینکه هدف مشترک مدل های تصمیم گیری، دستیابی به نتایجی است که با واقعیت مطابقت داشته باشد، از این رو استفاده از مدلی نظام مند در فرایند سنجش رضایت مشتریان و انتخاب استراتژی مناسب جهت دستیابی به نتایج قابل اتکا مهم است. هدف پژوهش حاضر، توسعه مدلی ترکیبی با به کارگیری همزمان مفاهیم منطق فازای و فنون تصمیم گیری در چارچوب QFD چندمرحله ای در شرایط عدم قطعیت است. برای این منظور، ابتدا پرسش نامه هایی برای شناسایی نیازمندی های مشتریان و استراتژی های سازمان و همچنین پرسش نامه های مقایسه ای جهت استفاده در BWM و مولتی مورا تدوین شد. رویکرد سه مرحله ای مبتنی بر QFD فازای جهت تعیین وزن و رتبه بندی استفاده می شود. در مرحله اول با استفاده از BWM وزن هر استراتژی و در مرحله دوم، با استفاده از وزن های حاصل از مرحله اول و با استفاده از BWM وزن هر معیار تعیین می شود. در نهایت، در مرحله سوم با استفاده از وزن های حاصل از مرحله دو و استفاده از تکنیک مولتی مورا، گزینه ها رتبه بندی می شوند.

شکل ۳. چارچوب کلی پژوهش.

۴. چارچوب پژوهش

رابطه ی استفاده شده به منظور تبدیل اعداد فازی به معادل های عددی به شرح زیر است:

$$S(\tilde{a}) = \frac{1}{3} (a^l + 2a^m + a^u) \quad (2)$$

۲.۴. شناسایی الزامات مشتریان، استراتژی های سازمانی و معیارهای ارزیابی عملکرد

در ابتدا به شناسایی الزامات مشتریان، معیارها و استراتژی های سازمانی پرداخته شده است. جدول ۲ نتایج حاصل از پرسش نامه های الزامات مشتریان، معیارها و استراتژی های سازمان را به طور خلاصه نشان می دهد. در گام نخست، لیستی از نیازمندی های مشتریان شناسایی شد و این پرسش نامه در اختیار ۳۷۰ نفر از مشتریان در هشت مکان دارای بیشترین تقاضای حمل و نقل عمومی قرار گرفت. در این پرسش نامه از مشتریان خواسته شد که لیست نیازمندی ها را مطالعه کرده و در صورت انطباق نیاز خود با نیاز موجود در پرسش نامه آن را تیک بزنند. همچنین، اگر نیازمندی خاصی مدنظر آنها بوده که در پرسش نامه قید نشده است، آن را به صورت تشریحی بیان کنند (پرسش نامه ۱ پیوست شده است). پس از تکمیل پرسش نامه ها، مواردی که دارای فراوانی بیش از عدد ۱۰۰ بودند، به عنوان الزامات مشتریان انتخاب شدند. نتایج حاصل از تحلیل شناسایی الزامات مشتریان نشان داد که الزامات

برای ارزیابی برنامه حمل و نقل عمومی براساس مدل QFD سه مرحله ای نیاز است که ابتدا استراتژی های سازمان از طریق مصاحبه با کارشناسان سازمان و نیازمندی های مشتریان از طریق پرسش نامه تعیین شوند. در ادامه، معیارهای ارزیابی عملکرد باید توسط خبرگان مشخص شوند. پس از تعیین استراتژی های سازمان، الزامات مشتریان، معیارها و نتایج حاصل از تحلیل آن ها، گزینه هایی جهت بهبود وضع موجود توسط خبرگان پیشنهاد شده و گزینه برتر از بین آنها انتخاب می شود. چارچوب کلی انجام پژوهش حاضر به صورت خلاصه در شکل ۳ به نمایش درآمده است.

۱.۴. مجموعه های فازی و متغیرهای زبانی

در پژوهش حاضر، به منظور ارزیابی و رتبه بندی الزامات مشتریان، استراتژی های سازمان و سایر موارد، از متغیرهای زبانی استفاده می شود. جزییات بیشتر در مورد اعداد فازی مثلثی و متغیرهای زبانی مرتبط با آنها در جدول ۱ آمده است. اگر $\tilde{a} = (a^l, a^m, a^u)$ و $\tilde{b} = (b^l, b^m, b^u)$ دو عدد فازی مثلثی باشند، فاصله این دو عدد فازی از رابطه ی زیر به دست می آید:

$$d(\tilde{a}, \tilde{b}) = \sqrt{\frac{1}{3} ((a^l - b^l)^2 + (a^m - b^m)^2 + (a^u - b^u)^2)} \quad (1)$$

جدول ۱. عبارت‌های زبانی.

عبارت‌های زبانی برای BMW فازی			عبارت‌های زبانی جهت تعیین ارتباطات		
اعداد فازی	متغیرهای زبانی	اعداد فازی مثلی	اعداد فازی	متغیرهای زبانی	اعداد فازی مثلی
$\tilde{1}$	اهمیت یکسان (I)	(۱, ۱, ۱)	$\tilde{0}$	بسیار ضعیف (G)	(۰, ۰, ۱)
$\tilde{2}$	اهمیت ضعیف (W)	(۰/۶۷, ۱, ۱/۵)	$\tilde{1}$	ضعیف (F)	(۰, ۱, ۳)
$\tilde{3}$	اهمیت به حد کافی (F)	(۱/۵, ۲, ۲/۵)	$\tilde{2}$	تا حدودی ضعیف (E)	(۱, ۳, ۵)
$\tilde{4}$	اهمیت خوب (G)	(۲/۵, ۳, ۳/۵)	$\tilde{3}$	متوسط (D)	(۳, ۵, ۷)
$\tilde{5}$	اهمیت زیاد (V)	(۳/۵, ۴, ۴/۵)	$\tilde{4}$	تا حدودی خوب (C)	(۵, ۷, ۹)
$\tilde{6}$	اهمیت مطلق (A)	(۴/۵, ۵, ۵/۵)	$\tilde{5}$	خوب (B)	(۷, ۹, ۱۰)
			$\tilde{6}$	بسیار خوب (A)	(۹, ۱۰, ۱۰)

جدول ۲. نتایج حاصل از الزامات مشتریان، معیارها و استراتژی‌های سازمان.

الزامات مشتریان (CR_p)	استراتژی‌های سازمان (OS_q)	معیارها (C_j)
سهولت پرداخت (CR_1): وجود سازوکار پرداخت الکترونیکی امن و غیرنقد از قبیل کارت اعتباری، پرداخت همراه و دستگاه کارتهخوان.	تنوع (OS_1): شامل اتوبوس و انواع آن، تاکسی و انواع آن، حمل‌ونقل ریلی درون شهری.	تعداد وسایل نقلیه‌ی در دسترس کاربران (c_1) تنوع وسایل نقلیه (c_2) راحتی وسایل نقلیه (c_3)
امنیت حمل‌ونقل (CR_2): وجود وسایل نقلیه‌ی استاندارد، استفاده از رانندگان باتجربه، مسیرهای حرکتی ایمن.	بازاریابی (OS_2): شامل ترغیب جامعه به استفاده از حمل‌ونقل عمومی، آشنا نمودن جامعه با مزایای حمل‌ونقل پاک، فرهنگ‌سازی	سهولت دسترسی از لحاظ زمان (c_4) ایمنی وسایل نقلیه (c_5) تحرك جهت پوشش نقاط جغرافیایی (c_6)
راحتی حمل‌ونقل (CR_3): وجود تسهیلات در ایستگاه‌ها، راحتی صندلی‌ها، دمای داخل وسیله‌ی نقلیه.	ارتباط با مشتری (OS_3): شامل پیاده‌سازی مکانیسم بازخورد آنلاین، نظرسنجی‌های دوره‌ای.	تناسب پرداخت به ازای زمان و مسافت (c_7) امنیت پرداخت (c_8)
تناسب حمل‌ونقل (CR_4): تناسب تسهیلات با فصول، مناسب بودن فاصله‌ی بین ایستگاه‌ها.	تأمین استانداردها (OS_4): شامل تأمین تسهیلات ایمن، راحت و سازگار با محیط زیست.	تنوع پرداخت (c_{10}) سهولت استفاده از اپلیکیشن (c_{11}) سهولت مکان‌یابی (c_{12})
پوشش نقاط شهری مورد تقاضا (CR_5): حداکثر پوشش نقاط تقاضا در سطح شهر	مدیریت هزینه (OS_5): انتخاب تأمین‌کنندگان ارزان، به‌کارگیری نیروی انسانی ارزان	انطباق وسایل با استانداردهای آلاینده‌ی (c_{13}) حذف بلیط و پول کاغذی (c_{14})

گزینه‌ها (A_i)

A_1 : شامل ۵۰٪ با اتوبوس تندرو، ۱۵٪ با اتوبوس معمولی، ۵٪ با وسایل نقلیه‌ی ریلی، ۲۵٪ با تاکسی و ۵٪ با تاکسی‌های شخصی

A_2 : شامل ۵۰٪ با اتوبوس تندرو، ۱۰٪ با اتوبوس معمولی، ۱۵٪ با وسایل نقلیه‌ی ریلی، ۲۰٪ با تاکسی و ۵٪ با تاکسی‌های شخصی

A_3 : شامل ۴۰٪ با اتوبوس تندرو، ۱۰٪ با اتوبوس معمولی، ۳۰٪ با وسایل نقلیه‌ی ریلی، ۱۵٪ با تاکسی، و ۵٪ با تاکسی‌های شخصی

مشتریان در پنج کد سهولت پرداخت، امنیت حمل‌ونقل، راحتی حمل‌ونقل، تناسب حمل‌ونقل و پوشش نقاط تقاضا است. مهم‌ترین استراتژی‌های سازمانی از طریق مصاحبه با کارشناسان بخش حمل‌ونقل عمومی و برنامه‌ریزی شهری سازمان مشخص شد. بر این اساس، استراتژی‌های سازمانی در پنج کد تنوع در حمل‌ونقل، انجام اقدامات بازاریابی به‌منظور ترغیب به استفاده از حمل‌ونقل عمومی، ارتقای ارتباط با مشتریان، تأمین تسهیلات حمل‌ونقل با بالاترین استاندارد و مدیریت هزینه خلاصه شد. برای تعیین معیارهای ارزیابی عملکرد

سیستم حمل‌ونقل عمومی از مطالعات انجام شده در این حوزه و نظرات خبرگان استفاده شد. پس از غربالگری معیارها توسط خبرگان، معیارها در چهار حوزه کلی تسهیلات حمل‌ونقل ($C_1, C_2, \dots, C_6$)، مکانیسم پرداخت ($C_7, C_8, \dots, C_{10}$)، خدمات اینترنتی (C_{11}, C_{12}) و اقدامات سبز (C_{13}, C_{14}) شامل ۱۴ معیار به شرح جدول ۲ تعیین شد.

در نهایت و پس از انجام تحلیل‌ها و نتایج حاصل از بررسی الزامات مشتریان، استراتژی‌های سازمان و معیارها از خبرگان خواسته شد جهت بهبود و دستیابی به

جدول ۳. نتایج حاصل از مقایسات بهترین و بدترین الزامات مشتریان و استراتژی سازمانی از دید هر خبره.

e_{10}	e_9	e_8	e_7	e_6	e_5	e_4	e_3	e_2	e_1	خبره (e_i)	الزامات مشتریان (CR_p)
CR_7	CR_7	CR_8	CR_7	CR_8	CR_7	CR_1	CR_7	CR_7	CR_7	بهترین الزام مشتری	
CR_5	CR_5	CR_5	CR_5	CR_5	CR_5	CR_5	CR_5	CR_5	CR_5	بدترین الزام مشتری	
G	F	V	G	F	F	I	F	G	W	CR_1	مقایسه ی بهترین الزام مشتریان از دید هر خبره با سایر الزامات
W	G	F	V	G	F	G	V	W	G	CR_2	
I	I	G	I	F	I	G	I	I	I	CR_3	
F	G	I	F	I	G	F	F	F	G	CR_4	
F	F	G	F	G	G	A	A	A	A	CR_5	
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	CR_1	مقایسه ی سایر الزامات با بدترین الزام مشتریان از دید هر خبره
W	G	F	V	G	F	W	F	W	W	CR_2	
I	I	G	I	F	I	G	I	I	I	CR_3	
F	G	I	F	I	G	F	F	F	G	CR_4	
I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	CR_5	
e_{10}	e_9	e_8	e_7	e_6	e_5	e_4	e_3	e_2	e_1	خبره (e_i)	استراتژی های سازمان (OS_q)
OS_7	OS_7	OS_8	OS_7	OS_7	OS_7	OS_1	OS_1	OS_1	OS_1	بهترین استراتژی	
OS_5	OS_7	OS_5	OS_5	OS_5	OS_7	OS_5	OS_5	OS_8	OS_5	بدترین استراتژی	
G	F	V	G	F	F	I	I	I	I	OS_1	مقایسه ی بهترین استراتژی سازمانی از دید هر خبره با سایر استراتژی ها
W	G	F	V	G	F	G	V	W	G	OS_2	
I	I	G	I	I	I	G	I	I	I	OS_3	
F	G	I	F	I	G	F	F	F	G	OS_4	
F	F	G	F	G	G	A	A	A	A	OS_5	
G	F	V	G	F	F	I	I	I	I	OS_1	مقایسه ی سایر استراتژی ها با بدترین استراتژی سازمانی از دید هر خبره
G	I	F	V	G	I	G	V	W	G	OS_2	
G	G	G	I	I	I	G	I	I	I	OS_3	
F	G	I	I	I	G	F	I	I	G	OS_4	
I	F	I	I	I	G	I	I	A	I	OS_5	

گام‌های زیر صورت می‌گیرد:

گام ۱. تعیین بهترین (با اهمیت‌ترین) و بدترین (کم اهمیت‌ترین) در این گام، هر خبره (۱۰ نفر) بهترین و بدترین الزامات مشتریان و همچنین بهترین و بدترین استراتژی سازمانی را تعیین می‌کند. جدول ۳ نتایج حاصل از این انتخاب را برای هر خبره نشان می‌دهد. براساس این جدول، خبره شماره یک، بهترین نیازمندی مشتری را نیازمندی شماره سه یعنی راحتی حمل‌ونقل و بدترین نیازمندی مشتری را نیازمندی شماره پنج یعنی پوشش نقاط شهری مورد تقاضا می‌داند. همچنین، این خبره بهترین استراتژی سازمانی را استراتژی شماره یک یعنی استراتژی تنوع و بدترین استراتژی سازمانی را استراتژی شماره پنج یعنی مدیریت هزینه می‌داند.

گام ۲. تعیین ارجحیت بهترین و بدترین در مقایسه با سایرین. در این گام، ابتدا

وضعیت قابل قبول در حوزه حمل‌ونقل عمومی در شهر کرمانشاه با در نظر گرفتن محدودیت‌های موجود، گزینه‌هایی را مطرح کنند. آنها سه گزینه را پیشنهاد دادند (مطابق جدول ۲). به عنوان مثال، گزینه A_۱ بدین معناست که سیستمی پیاده‌سازی گردد که ۵۰٪ تقاضای حمل‌ونقل درون شهری با اتوبوس تندرو، ۱۵٪ با اتوبوس معمولی، ۵٪ با وسایل نقلیه‌ی ریلی، ۵٪ با تاکسی و ۵٪ با تاکسی‌های شخصی پوشش داده شود.

۳.۴. استخراج اهمیت نسبی تجمعی الزامات مشتری، استراتژی‌های

سازمان و معیارها

به منظور تعیین اهمیت نسبی تجمعی هر الزام مشتری و هر استراتژی سازمان، به ترتیب

جدول ۴. اولویت تجمعی هر الزام مشتری.

$\tilde{w}_{CR_{\delta}}^{*k}$	$\tilde{w}_{CR_{\epsilon}}^{*k}$	$\tilde{w}_{CR_{\gamma}}^{*k}$	$\tilde{w}_{CR_{\eta}}^{*k}$	$\tilde{w}_{CR_{\lambda}}^{*k}$	
$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	e_1
$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	e_2
$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	e_3
$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	e_4
$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	e_5
$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	e_6
$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	e_7
$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	e_8
$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	e_9
$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	e_{10}
$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$\tilde{w}_{CR_p}^{*k}$
$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$(\cdot, \cdot, \cdot)$	$w_{CR_p}^{*k}$

که:

$$\tilde{y}^k = (y^k, y^k, y^k)$$

بردار اهمیت بهترین الزام مشتری نسبت به سایر الزامات مشتری از دید خبره k ام جایی که

$$\tilde{a}_{B,CR_p}^k = (a_{B,CR_p}^{l,k}, a_{B,CR_p}^{m,k}, a_{B,CR_p}^{u,k})$$

بردار اهمیت سایر الزامات مشتری نسبت به بدترین الزام مشتری از دید خبره k ام جایی که

$$\tilde{a}_{W,CR_p}^k = (a_{W,CR_p}^{l,k}, a_{W,CR_p}^{m,k}, a_{W,CR_p}^{u,k})$$

بردار اولویت الزامات مشتری از دید خبره k ام:

$$\tilde{w}_{CR_B}^k = (w_{CR_B}^{l,k}, w_{CR_B}^{m,k}, w_{CR_B}^{u,k})$$

خبره k ام:

$$\tilde{w}_{CR_W}^k = (w_{CR_W}^{l,k}, w_{CR_W}^{m,k}, w_{CR_W}^{u,k})$$

خبره k ام:

پس از حل مدل فوق در نرم افزار گمز، مقدار اولویت های بهینه از نقطه نظر هر خبره $(\tilde{w}_{CR_p}^{*k})$ به دست می آید. سپس، اولویت تجمعی فازی هر الزام مشتری

$(\tilde{w}_{CR_p}^{*k})$ از طریق میانگین اولویت های خبرگان براساس رابطه ۳ و معادل

عددی آن $(w_{CR_p}^{*k})$ از طریق رابطه ۲ حاصل می شود. نتایج در جدول ۴ که تا دو رقم اعشار گرد شده اند، نشان داده شده است.

$$w_{CR_p}^{*k} = \frac{1}{10} \sum_{k=1}^{10} (w_{CR_p}^{l,k}, w_{CR_p}^{m,k}, w_{CR_p}^{u,k}) \quad (3)$$

گام ۴. ایجاد ماتریس ارتباطات بین الزامات مشتریان و استراتژی های سازمانی (پرسش نامه ۳ پیوست شده است). در این گام به بررسی ارتباطات زبانی

با استفاده از متغیرهای زبانی (جدول ۱) به بررسی ارجحیت بهترین نیازمندی مشتری (CR_B^k) در مقایسه با سایر الزامات و بهترین استراتژی سازمانی (OS_B^k) در مقایسه با سایر استراتژی های از دید هر خبره پرداخته می شود. در ادامه، به بررسی ارجحیت سایر الزامات مشتریان نسبت به بدترین الزام مشتری (CR_W^k) و سایر استراتژی های سازمانی نسبت به بدترین استراتژی سازمانی (OS_W^k) از دید هر خبره پرداخته می شود (پرسش نامه ۲ پیوست شده است). نتایج در جدول ۳ نشان داده شده است.

گام ۳. مدل BWM جهت تعیین اولویت هر الزام مشتری. در این گام و به منظور شناسایی اولویت الزامات مشتریان از مدل BWM استفاده می گردد. هدف مدل، کمینه سازی نرخ ناسازگاری و به صورت زیر است:

$$\min \tilde{y}^k$$

$$s.t :$$

$$\left| \frac{\tilde{w}_{CR_B}^k}{\tilde{w}_{CR_p}^k} - \tilde{a}_{B,CR_p}^k \right| \leq \tilde{y}^k; \quad \begin{cases} p = 1, 2, \dots, 5 \\ k = 1, 2, \dots, 10 \end{cases}$$

$$\left| \frac{\tilde{w}_{CR_p}^k}{\tilde{w}_{CR_W}^k} - \tilde{a}_{W,CR_p}^k \right| \leq \tilde{y}^k; \quad \begin{cases} p = 1, 2, \dots, 5 \\ k = 1, 2, \dots, 10 \end{cases}$$

$$\sum_{p=1}^5 S(\tilde{w}_{CR_p}^k) = 1; \quad k = 1, 2, \dots, 10$$

$$w_{CR_p}^{l,k} \leq w_{CR_p}^{m,k} \leq w_{CR_p}^{u,k}; \quad \begin{cases} p = 1, 2, \dots, 5 \\ k = 1, 2, \dots, 10 \end{cases}$$

$$\tilde{w}_{CR_p}^k \geq (0, 0, 0); \quad \begin{cases} p = 1, 2, \dots, 5 \\ k = 1, 2, \dots, 10 \end{cases}$$

جدول ۵. ماتریس ارتباطات زبانی بین الزامات مشتریان و استراتژی‌های سازمانی از دید هر خبره و مقادیر تجمعی آنها.

	OS_{δ}	OS_{φ}	OS_{ψ}	OS_{χ}	OS_{γ}	
$w_{CR_p}^*$						
۰٫۲۲	GFGGFFGGGG (۰٫۰٫۱٫۳۹)	CBBBDBBBCB (۶٫۰۱٫۸٫۰۷٫۹٫۴۵)	DEECDDCBDE (۲٫۶٫۴٫۸۶٫۶٫۸۹)	FGGGGGFFGGG (۰٫۰٫۱٫۲۵)	AABAAAACAB (۸٫۰۷٫۹٫۴۵٫۹٫۶۵)	CR_{γ}
۰٫۱۴	FFGGGGGFGG (۰٫۰٫۱٫۳۹)	GGGGFFGGGG (۰٫۰٫۱٫۲۵)	AAAAABABAA (۸٫۵۵٫۹٫۷۹٫۱۰)	GGGGGGFFFGG (۰٫۰٫۱٫۲۵)	FGFGGGGGGG (۰٫۰٫۱٫۲۵)	CR_{φ}
۰٫۳۴	GGGGGGFGGG (۰٫۰٫۱٫۱۱)	EFFGGGFGGG (۰٫۰٫۱٫۳۹)	BCBBBABBBB (۶٫۹۴٫۸٫۸۶٫۹٫۸۹)	CCCBBCBCCB (۶٫۱۱٫۸٫۱۳٫۹٫۵۸)	BBBBBCCBBB (۶٫۷۶٫۸٫۷۷٫۹٫۸۹)	CR_{ψ}
۰٫۱۵	FFFFGGFFFG (۰٫۰٫۲٫۱۶)	ABBAAABAAA (۸٫۳۴٫۹٫۶۸٫۱۰)	EEEGEGGCCG (۰٫۰٫۲٫۹۵)	GFFFGGGGGG (۰٫۰٫۱٫۳۹)	BBBBCCBBAB (۶٫۹۴٫۸٫۸۶٫۹٫۹۲)	CR_{χ}
۰٫۱۵	BAAAAABAAA (۸٫۵۵٫۹٫۷۹٫۱۰)	DCDDEDEEDD (۲٫۲۷٫۴٫۴۴٫۶٫۴۹)	GFFFGGGGGG (۰٫۰٫۱٫۳۹)	BBBBBBBABC (۶٫۹۴٫۸٫۸۶٫۹٫۹۲)	DECDDDFDFD (۰٫۳٫۵۶٫۵٫۸۵)	CR_{δ}
	(۱٫۲۸٫۱٫۴۷٫۲٫۷۰)	(۲٫۹۱٫۳٫۸۹٫۵٫۲)	(۴٫۱۳٫۵٫۴۵٫۶٫۹۳)	(۳٫۱۲٫۴٫۰۹٫۵٫۴)	(۵٫۱۱٫۶٫۹۲٫۸٫۰۳)	$\tilde{w}_q$
	۱٫۶۴	۳٫۹۴	۵٫۴۷	۴٫۱۵	۶٫۸۰	w_q^*

از:

$$w_{OS_q}^* = (۰٫۳۷٫۰٫۱۷٫۰٫۲۶٫۰٫۱۴٫۰٫۰۶)$$

گام ۶. تعیین اهمیت نسبی هر معیار. در این گام، ابتدا ماتریس ارتباطات زبانی (براساس جدول ۱) بین استراتژی‌های سازمانی و معیارها (ارتباط بین چستی‌ها و چگونگی‌ها) از نظر خبرگان مشخص می‌شود. ماتریس ارتباطات تجمعی (جدول ۶) براساس میانگین هندسی (رابطه ۶) به دست می‌آید. در نهایت، اهمیت نسبی تجمعی فازی هر معیار از طریق میانگین موزون ارتباطات تجمعی فازی حاصل می‌شود (رابطه ۷) و معادل عددی آن یعنی اهمیت نسبی تجمعی هر معیار $(w_{C_j}^*)$ از رابطه ۲ به راحتی به دست می‌آید. ستون آخر (w_j^*) مقادیر نرمال شده آنها را نشان می‌دهد.

$$\begin{aligned} \tilde{m}_{qj} &= \left(\prod_{k=1}^{\gamma} \tilde{x}_{qj}^k \right)^{\gamma^{-1}} \\ &= \left(\left(\prod_{k=1}^{\gamma} \tilde{x}_{qj}^{l,k} \right)^{\gamma^{-1}}, \left(\prod_{k=1}^{\gamma} \tilde{x}_{qj}^{m,k} \right)^{\gamma^{-1}}, \left(\prod_{k=1}^{\gamma} \tilde{x}_{qj}^{u,k} \right)^{\gamma^{-1}} \right) \\ &\left\{ \begin{array}{l} q = 1, 2, \dots, 5 \\ j = 1, 2, \dots, 14 \end{array} \right. \end{aligned} \quad (6)$$

$$\tilde{w}_{C_j} = \sum_{q=1}^5 w_q^* \cdot \tilde{m}_{qj} \cdot w_{OS_q}^* ; \quad j = 1, 2, \dots, 14 \quad (7)$$

۴.۴. رتبه‌بندی گزینه‌ها

در این بخش، ابتدا خبرگان براساس متغیرهای زبانی به ارزیابی گزینه‌ها برحسب معیارها می‌پردازند. این متغیرهای زبانی براساس جدول ۱ به اعداد فازی تبدیل می‌شوند

(براساس جدول ۱) بین الزامات مشتریان و استراتژی‌های سازمانی (ارتباط بین چستی‌ها و چگونگی‌ها) از نظر خبرگان پرداخته شده است. مقادیر ماتریس ارتباطات تجمعی براساس میانگین هندسی (رابطه ۴) به دست می‌آید. این مقادیر در سلول‌های جدول ۵ نشان داده شده‌اند. در نهایت، اهمیت نسبی تجمعی فازی هر استراتژی $(\tilde{w}_q)$ از طریق میانگین موزون ارتباطات تجمعی فازی (رابطه ۵) حاصل می‌شود و معادل عددی آن یعنی اهمیت نسبی تجمعی هر استراتژی $(\tilde{w}_q^*)$ از رابطه ۲ به راحتی به دست می‌آید. نتایج در جدول ۵ آمده است.

$$\begin{aligned} \tilde{m}_{pq} &= \left(\prod_{k=1}^{\gamma} \tilde{x}_{pq}^k \right)^{\gamma^{-1}} \\ &= \left(\left(\prod_{k=1}^{\gamma} \tilde{x}_{pq}^{l,k} \right)^{\gamma^{-1}}, \left(\prod_{k=1}^{\gamma} \tilde{x}_{pq}^{m,k} \right)^{\gamma^{-1}}, \left(\prod_{k=1}^{\gamma} \tilde{x}_{pq}^{u,k} \right)^{\gamma^{-1}} \right); \end{aligned} \quad (4)$$

$$\begin{aligned} \tilde{w}_q &= \sum_{p=1}^5 w_{CR_p}^* \cdot \tilde{m}_{pq}; \quad q = 1, 2, \dots, 5 \end{aligned} \quad (5)$$

گام ۵. تعیین اولویت تجمعی هر استراتژی. در ادامه، دقیقاً همان گام‌های ذکر شده در گام پیشین، برای استراتژی‌های سازمان تکرار می‌شوند. ابتدا بدترین و بهترین استراتژی از دید خبرگان مشخص می‌شود و ماتریس ارجحیت بهترین استراتژی نسبت به سایر استراتژی‌ها و ارجحیت سایر استراتژی‌ها نسبت به بدترین استراتژی تشکیل می‌شود (جدول ۳). سپس با استفاده از روش BWM، اولویت تجمعی هر استراتژی تعیین می‌شود. نتیجه حاصل از تکرار گام‌های یک تا سه برای تعیین اولویت تجمعی هر استراتژی عبارت است

جدول ۶. ماتریس ارتباطات زبانی بین استراتژی‌های سازمانی و معیارها از دید هر خبره و نتایج آنها.

w_j^*	$w_{C_j}^*$	OS_δ	OS_φ	OS_ψ	OS_ρ	OS_γ	
۰/۱۳۷	۳۸/۵۴	FFFGGGGFGF	BBBBCBAB	DBCFCDECB	EEEGEGGCCG	BAAAAABAAA	C_1
۰/۱۲۸	۳۶/۰۳	GGGGFFGGGG	DCDDDBEDD	CEFCCEFCF	CEGFEGECFE	AAAAAAAAAA	C_2
۰/۱۵۲	۴۲/۷۸	BCCBABCBB	AABBCBBAB	BCCBABCBA	EFFCCGFGGC	BCDBBBCBDC	C_3
۰/۱۴۳	۴۰/۳۱	FGFGGGGGGG	GFFGGGFGE	BBBBCBAB	DECDCCFDED	BAACBABAAA	C_4
۰/۰۴۹	۱۳/۹۱	ECECFEECCD	BBBBCBAB	EECDDDFDFD	FGFGGGGGGG	GFFFGGGGGG	C_5
۰/۰۹۶	۲۷/۱۵	GGGGGGGGGG	GGGGGGGGGG	EFFGGGFGGG	FGFGGGGGGG	BBBBCBAB	C_6
۰/۰۲۶	۷/۲۶	GGFGGGGGGG	GGGGFGGGG	EEFEFGGFF	GFFFGGGGGG	FGFGGGGGGG	C_7
۰/۰۱۸	۵/۱۷	GGGGFFGGGG	EEEEFGGFG	FGFGGGGGGG	GGGGFFGGGG	GGGGGGGGGG	C_8
۰/۰۲۰	۵/۶۵	GGGGGGGGGG	ECECFEECCD	FFFGGGGFFF	FFFFFGGFF	FFFGGGGFGF	C_9
۰/۰۲۸	۷/۸۱	GGGGGGGGGG	CCCFDCCEDC	FGFFFGGEGF	GGGGGGGGGG	GGFGGFFGGG	C_{10}
۰/۰۳۱	۸/۷۳	GGGGGGGGGG	FFFFFGGFF	FGFGFGGFFG	FECFFEFD	EFFGGGFGDG	C_{11}
۰/۰۳۷	۱۰/۴۳	GGGGGGGGGG	CEEEFFGECD	FGFGGFFFG	FFGGFFFGFG	DGEFGDGEGD	C_{12}
۰/۰۶۴	۱۸/۱۳	BBBBCBAB	BBBAAAABAA	GGFGGGGGGG	GGGGFGGGGG	DCDDEDEEDD	C_{13}
۰/۰۷۱	۲۰/۱۲	GGGGGGGGGG	BAAABAABBB	CEFGEEGFD	FGGGFFGGFG	CEFEFCFC	C_{14}
		۱/۶۴	۳/۹۴	۵/۴۷	۴/۱۵	۶/۸۰	w_q^*
		۰/۰۶	۰/۱۴	۰/۲۶	۰/۱۷	۰/۳۷	$w_{OS_q}^*$

$$\begin{cases} i = 1, 2, 3 \\ j = 1, 2, \dots, 14 \end{cases}$$

$$\tilde{v}_{ij} = (v_{ij}^l, v_{ij}^m, v_{ij}^u) = (r_{ij}^l, r_{ij}^m, r_{ij}^u) \cdot w_j^* \quad (9)$$

$$\begin{cases} i = 1, 2, 3 \\ j = 1, 2, \dots, 14 \end{cases} \quad (10)$$

در این پژوهش، برای رتبه‌بندی گزینه‌ها از روش مولتی‌مورای فازی استفاده می‌شود. روش مولتی‌مورای فازی براساس سه بخش به نام‌های سیستم نسبت، نقطه مرجع و ضریبی کامل بنیان نهاده شده است. در اینجا، ابتدا با هر سه رویکرد گزینه‌ها را رتبه‌بندی می‌کنیم و در آخر با استفاده از روش تئوری تسلط، رتبه‌بندی نهایی گزینه‌ها مشخص می‌شود. در اولین بخش که سیستم نسبت نام دارد، مطلوبیت کلی فازی هر گزینه از طریق رابطه ۹ محاسبه می‌شود که در آن، $\sum_{j=1}^q \tilde{v}_{ij}$ بیانگر مجموع مقادیر فازی موزون برای معیارهای مثبت و $\sum_{j=g+1}^{14} \tilde{v}_{ij}$ بیانگر مجموع مقادیر فازی موزون برای معیارهای منفی است. پس از یافتن مطلوبیت کلی فازی گزینه‌ها، معادل

و ماتریس تصمیم فازی تشکیل می‌شود که در آن $\tilde{a}_{ij}^k = (a_{ij}^{l,k}, a_{ij}^{m,k}, a_{ij}^{u,k})$ بیانگر امتیاز گزینه‌ی i ام در معیار k ام از نظر ارزیاب k ام است. امتیازهای فازی تجمعی $\tilde{a}_{ij} = (a_{ij}^l, a_{ij}^m, a_{ij}^u)$ براساس روابط زیر به دست می‌آیند:

$$\begin{aligned} a_{ij}^l &= \frac{1}{K} \sum_{k=1}^K a_{ij}^{l,k}; & a_{ij}^m &= \frac{1}{K} \sum_{k=1}^K a_{ij}^{m,k}; \\ a_{ij}^u &= \frac{1}{K} \sum_{k=1}^K a_{ij}^{u,k}; & \begin{cases} i = 1, 2, 3 \\ j = 1, 2, \dots, 14 \end{cases} \end{aligned} \quad (8)$$

در ادامه، ماتریس تصمیم فازی تجمعی با استفاده از رابطه‌ی ۱۲ نرمال‌سازی می‌شود و ماتریس تصمیم فازی تجمعی نرمال به دست می‌آید. در نهایت، ماتریس تصمیم فازی تجمعی نرمال موزون براساس رابطه‌ی ۸ تشکیل می‌شود که در آن $\tilde{v}_{ij} = (v_{ij}^l, v_{ij}^m, v_{ij}^u)$ بیانگر امتیاز نرمال شده موزون معیار k ام در گزینه‌ی i ام است.

$$\tilde{r}_{ij} = (r_{ij}^l, r_{ij}^m, r_{ij}^u) = \left(\frac{a_{ij}^l}{a_j^+}, \frac{a_{ij}^m}{a_j^+}, \frac{a_{ij}^u}{a_j^+} \right)$$

$$; a_j^+ = \sqrt{\sum_{i=1}^3 [(a_{ij}^l)^2 + (a_{ij}^m)^2 + (a_{ij}^u)^2]}$$

جدول ۷. ماتریس تصمیم براساس نظر خبرگان و نتایج حاصل از مولتی‌مورا.

A_1	A_2	A_3	
BAAAAABAAA	DCDCCDCDCD	DCDCEDEEDC	C_1
CBCBCBDBAB	EDDCCDCCEC	DCDBCCDBCB	C_2
BCCBABCBA	BDDBDCCDCD	DECDCCFDED	C_3
BCBBCBBDAB	DECDDDFDED	EECFEFDFFE	C_4
EECDDDFDFD	FGFGGGGGGG	GFFFGGGGGG	C_5
DEDEEEEDFD	CECBCCEBDC	BBBBCBBBAB	C_6
DCDDCDBEDD	ECECEDEDF	ECDDCECEDE	C_7
BCBBCBCBBB	BCDBCBCBBB	BCDBCBCBBB	C_8
CCCBCCCBBC	CCCBCCCBBC	CCCBCCCBBC	C_9
BBBBBCBCCB	CBBBCBCBBB	CBBBCBCBCC	C_{10}
DDEFDCCEDE	DDCCCCCBCC	CCCCBCBCC	C_{11}
EDEFCCCFCF	CBDDCBCDCC	BBCDCBCBCC	C_{12}
ABCBCACBBC	CCDCCCCDCE	DDDDFEDEDE	C_{13}
AAABBABAAA	CBCBCCBCCB	DCCDDDCDCC	C_{14}
۰٫۳۱۷	۰٫۴۳۱	۰٫۴۸۴	U_i
۱	۲	۳	رتبه‌بندی نهایی براساس مولتی‌مورا
۰٫۷۷۶	۰٫۸۵۷	۰٫۸۴۱	W_i
۱	۳	۲	رتبه‌بندی نهایی براساس مولتی‌مورا
۰٫۵۲۹	۰٫۵۷۲	۰٫۵۹۴	Y_i
۱	۲	۳	رتبه‌بندی نهایی براساس مولتی‌مورا
۱	۲	۳	رتبه‌بندی نهایی براساس مولتی‌مورا

ماتریس تصمیم براساس نظر خبرگان و نتایج حاصل از مولتی‌مورا. جدول ۷. نتایج حاصل از مولتی‌مورا. جدول ۷. نتایج حاصل از مولتی‌مورا. جدول ۷. نتایج حاصل از مولتی‌مورا.

غیرفازی آنها براساس رابطه ۲ به دست می‌آید. نتایج در جدول ۷ آمده است.

$$W_i = \min_i \left\{ \max_j \left(\sqrt{\frac{1}{3} \left((v_{ij}^l - v_j^*)^2 + (v_{ij}^m - v_j^*)^2 + (v_{ij}^u - v_j^*)^2 \right)} \right) \right\} \quad (12)$$

در بخش سوم که ضریب کامل نام دارد، مطلوبیت کلی فازی هر گزینه از طریق رابطه ۱۱ محاسبه می‌شود که در آن $\prod_{j=1}^g \tilde{v}_{ij}$ بیانگر حاصل ضرب مقادیر فازی موزون برای معیارهای مثبت و $\prod_{j=g+1}^f \tilde{v}_{ij}$ بیانگر حاصل ضرب مقادیر فازی موزون برای معیارهای منفی است. پس از یافتن مطلوبیت کلی فازی هر گزینه، معادل غیرفازی آنها (Y_i) براساس رابطه ۲ به دست می‌آید. نتایج در جدول ۷ نشان داده

$$\tilde{U}_i = \sum_{j=1}^g \tilde{v}_{ij} - \sum_{j=g+1}^f \tilde{v}_{ij} = \left(\sum_{j=1}^g v_{ij}^l - \sum_{j=g+1}^f v_{ij}^l, \sum_{j=1}^g v_{ij}^m - \sum_{j=g+1}^f v_{ij}^m, \sum_{j=1}^g v_{ij}^u - \sum_{j=g+1}^f v_{ij}^u \right) \quad (11)$$

در بخش دوم که نقطه مرجع نام دارد، هدف یافتن کمترین میزان انحراف از نقطه مرجع ($\tilde{v}_j^*$) است. با توجه به آنکه اعداد فازی نرمال شده هستند، نقطه مرجع برای معیارهای مثبت $\tilde{v}_j^* = (1, 1, 1)$ و نقطه مرجع برای معیارهای منفی $\tilde{v}_j^* = (0, 0, 0)$ در نظر گرفته می‌شود. در ادامه، گزینه‌ها براساس رابطه ۱۰ رتبه‌بندی می‌شوند. به عبارت دیگر، ابتدا برای هر گزینه بیشترین میزان انحراف از نقطه

$$\tilde{Y}_i = \left(\frac{\prod_{j=g+1}^g \tilde{v}_{ij}}{\prod_{j=g+1}^g \tilde{v}_{ij}} \right) = \left(\frac{\prod_{j=g+1}^g \tilde{v}_{ij}^g}{\prod_{j=g+1}^g \tilde{v}_{ij}^g}, \frac{\prod_{j=g+1}^g \tilde{v}_{ij}^m}{\prod_{j=g+1}^g \tilde{v}_{ij}^m}, \frac{\prod_{j=g+1}^g \tilde{v}_{ij}^l}{\prod_{j=g+1}^g \tilde{v}_{ij}^l} \right) \quad (13)$$

در نهایت، برای ادغام رتبه‌بندی‌ها از تئوری تسلط استفاده می‌شود. تسلط غالب زمانی روی می‌دهد که رتبه‌بندی‌های بر رتبه سایر گزینه‌ها سلطه باید که این تسلط در گزینه مشاهده می‌شود. سلطه عمومی هنگامی اتفاق می‌افتد که دو رتبه از سه رتبه گزینه برگزیده‌های دیگر برتری داشته باشند و این تسلط در گزینه مشاهده می‌شود. بر این اساس، رتبه‌بندی نهایی گزینه‌ها به صورت اعلام می‌گردد (جدول ۷). این نتیجه نشان می‌دهد که گزینه گزینه برتر و بهترین برنامه برای حمل‌ونقل عمومی شهر کرمانشاه با توجه به محدودیت‌های در نظر گرفته شده است.

۵. نتیجه‌گیری

یکی از مهم‌ترین شاخص‌های اندازه‌گیری توسعه اقتصادی و رفاه اجتماعی در شهرها، وضعیت سیستم حمل‌ونقل عمومی است و بدون توسعه آن، رشد اقتصادی امکان‌پذیر نیست. در سال‌های اخیر و به دلیل رشد شهرنشینی، توسعه شهرها و استفاده بهینه از منابع انرژی، حمل‌ونقل عمومی از اهمیت بالایی برخوردار بوده است. بنابراین، پروژه‌های حمل‌ونقل عمومی باید در جهت کاهش استفاده از خودروهای شخصی و ایجاد انگیزه برای مردم جهت استفاده از حمل‌ونقل راحت، جذاب و ایمن باشند. رضایت مشتری جنبه بارز خدمات حمل‌ونقل مشتری‌مدار برای افزایش کیفیت خدمات است. بنابراین، شناسایی نیازمندی‌ها و انتظارات مشتریان جهت توسعه برنامه‌های حمل‌ونقل امری ضروری است.

با توجه به سهم عمده حمل‌ونقل عمومی در سفرهای درون شهری، یکی از الزامات هر شهر دسترسی آسان افراد به حمل‌ونقل عمومی درون شهری است. از

طرفی دیگر، آلودگی هوا یکی از معضلات اصلی کلان‌شهرها است و شهر کرمانشاه نیز از این قاعده مستثنی نیست. از این رو، طراحی واحداث یک سیستم حمل‌ونقل عمومی مناسب که بتواند ویژگی‌های ضروری مورد نیاز مشتریان را برآورده کند از اهمیت بالایی برخوردار است و لازم است به منظور تشویق شهروندان به استفاده از حمل‌ونقل عمومی، سیستم‌های حمل‌ونقل عمومی ارتقاء یابند و راهکارهایی جهت بهبود و توسعه این سیستم‌ها انجام شود. این ملاحظات به ارتقای بهره‌وری، کاهش آلودگی، کاهش مصرف انرژی، تأمین آسایش و امنیت روانی بیشتر مسافران و بالا رفتن کارایی سیستم منجر می‌شود.

از جمله ملاحظات مهمی که زمینه‌ساز اجرای این‌گونه تحقیقات است، دو جنبه شناسایی الزامات و نیازمندی‌های مشتریان و تعیین استراتژی متناسب با آن در بخش حمل‌ونقل عمومی است. با این هدف، پژوهش حاضر بر مبنای مدل سه مرحله‌ای QFD به بررسی و ارزیابی نیازمندی‌های مشتریان و ارائه راهکار مناسب جهت بهبود خدمت‌رسانی در سیستم حمل‌ونقل عمومی شهر کرمانشاه پرداخته است. در اینجا، جهت شناسایی و ارزیابی عوامل از QFD فازی استفاده می‌شود تا عدم قطعیت در ارزیابی‌ها را منعکس کند. به این ترتیب، رویکرد این پژوهش، نیازهای مشتریان و طراحی را از طریق QFD فازی ترکیب می‌کند. نتایج نظرسنجی مشتری به عنوان ورودی برای اندازه‌گیری سطح کیفیت خدمات استفاده می‌شود. نتایج حاصل از مرحله اول نشان می‌دهد که مهم‌ترین الزام مشتریان، راحتی حمل‌ونقل و مهم‌ترین استراتژی، ارتباط با مشتریان است. نتایج حاصل از مرحله دوم نشان می‌دهد که حوزه تسهیلات حمل‌ونقل عمومی بالاترین اولویت را دارد. به علاوه، معیارهای راحتی وسایل نقلیه، سهولت دسترسی و تعداد وسایل نقلیه در دسترس به ترتیب دارای بیشترین وزن هستند. در نهایت، نتایج حاصل از مرحله سوم نشان داد که تصمیم‌گیرندگان باید بر حمل‌ونقل ریلی بیشتر تمرکز کنند تا بتوانند به طور مؤثر منابع خود را برای رفع نیازهای جابجایی مردم به کار گیرند.

منابع (References)

- Heydarpour, P., Amini, H., Khoshkish, S., Seidkhani, H., Sahraian, M.A. and Yunesian, M., 2015. Potential impact of air pollution on multiple sclerosis in Tehran, Iran. *Neuroepidemiology*, 43, pp.233-238. <https://doi.org/10.1159/000368553>.
- Chowdhury, M.H. and Quaddus, M.A., 2016. A multi-phased QFD based optimization approach to sustainable service design. *International Journal of Production Economics*, 171, pp.165-178. <https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2015.09.023>.
- Alpu, O., 2015. A methodology for evaluating satisfaction with high-speed train services: A case study in Turkey. *Transport Policy*, 44, pp.151-157. <https://doi.org/10.1016/j.tranpol.2015.08.004>.
- Pakdil, F. and Kurtuluşoğlu, F.B., 2014. Improving service quality in highway passenger transportation: A case study using quality function deployment. *European Journal of Transport and Infrastructure Research*, 14, pp.375-393.
- Tian, Z.P., Wang, J., Wang, J.Q. and Zhang, H.Y., 2016. An improved Multimora approach for multi-criteria decision-making based on interdependent inputs of simplified neutrosophic linguistic information. *Neural Computing and Applications*, 28, pp.585-597. <https://doi.org/10.1007/s00521-016-2378-5>.
- Tian, Z.P., Wang, J.Q., Wang, J. and Zhang, H.Y., 2018. A multi-phase QFD-based hybrid fuzzy MCDM approach for performance evaluation: A case of smart bike-sharing programs in Changsha. *Journal of Cleaner Production*, 171, pp.1068-1083. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2017.10.098>.
- Faghih-Imani, A. and Eluru, N., 2017. Examining the impact of sample size in the analysis of bicycle-sharing systems. *Transportmetrica A: Transport Science*, 13, pp.139-161. <https://doi.org/10.1080/23249935.2016.1223205>.

8. Lam, S.L. and Lai, K.H., 2015. Developing environmental sustainability by ANP-QFD approach: The case of shipping operations. *Journal of Cleaner Production*, 105, pp.275-284. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2014.09.070>.
9. Wu, S.M., Liu, H.C. and Wang, L.E., 2017. Hesitant fuzzy integrated MCDM approach for quality function deployment: A case study in electric vehicle. *International Journal of Production Research*, 55, pp.4436-4449. <https://doi.org/10.1080/00207543.2016.1259670>.
10. Rezaeinik, A. and Kianian, A., 2019. Evaluating the quality of public transportation services and selecting improvement measures using an integrated approach to data mining and quality performance development: A case study in Mashhad Bus. *Quarterly Journal of Transportation Engineering*, 4(9), pp.647-672. [In Persian].
11. Deveci, M., Ceren Öner, S., Canitez, F. and Öner, M., 2019. Evaluation of service quality in public bus transportation using interval-valued intuitionistic fuzzy QFD methodology. *Research in Transportation Business & Management*, 33: 100387. <https://doi.org/10.1016/j.rtbm.2019.100387>.
12. Liang, X., Chen, T., Ye, M., Lin, H. and Li, Z., 2021. A hybrid fuzzy BWM-VIKOR MCDM to evaluate the service level of bike-sharing companies: A case study from Chengdu. *Journal of Cleaner Production*, 298:126759. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2021.126759>.
13. Motevalli Habibi, H., Mirzahosseini, H. and Afandizadeh Zargari S., 2021. Hybrid approach of technical requirements prioritizing to meet the needs of road high-demand public transportation under uncertainty conditions: A case study of Arba'een trips. *Case Studies on Transport Policy*, 9, pp.681-692. <https://doi.org/10.1016/j.cstp.2021.03.006>.
14. Yang, Q., Chan, C.Y.P., Chin, K. and Li, Y., 2021. A three-phase QFD-based framework for identifying key passenger needs to improve satisfaction with the seat of high-speed rail in China. *Transportation*, 48, pp.2627-2662. <https://doi.org/10.1007/s11116-020-10142-8>.

پیوست

پرسش‌نامه ۱

با زدن علامت تیک گزینه‌های مورد نظرتان را مشخص کنید.

نیازمندی	
۱. سهولت پرداخت از قبیل کارت اعتباری - پرداخت همراه و...	
۲. قیمت مناسب	
۳. امنیت حمل‌ونقل شامل وجود وسایل نقلیه‌ی استاندارد، استفاده از رانندگان باتجربه، مسیرهای حرکتی ایمن	
۴. به‌کارگیری مسیرهای ویژه	
۵. راحتی حمل‌ونقل شامل وجود تسهیلات در ایستگاه‌ها، راحتی صندلی‌ها، دمای داخل وسیله‌ی نقلیه.	
۶. تناسب حمل‌ونقل شامل تناسب تسهیلات با فصول، مناسب بودن فاصله‌ی بین ایستگاه‌ها.	
۷. تناسب قیمت و کیفیت سیستم	
۸. قابلیت ارائه خدمات حمل و نقل به صورت سفارشی، سریع و کامل	
۹. پوشش نقاط شهری مورد تقاضا شامل حداکثر پوشش نقاط تقاضا در سطح شهر	
۱۰. وصل شدن سیستم به سیستم کشوری	
اگر علاوه بر موارد زیر مورد دیگری مدنظر شماست، ذکر کنید.	

جدول راهنما.

متغیرهای کلامی	اهمیت یکسان	اهمیت ضعیف	اهمیت به حد کافی	اهمیت خوب	اهمیت زیاد	اهمیت مطلق
نماد	I	W	F	G	V	A

بهترین و بدترین نیازمندی مشتری و بهترین و بدترین استراتژی سازمانی را بر مبنای جدول ذیل مشخص کنید.

کد	نیازمندی‌های مشتریان	استراتژی‌های سازمانی	کد
CR۱	سهولت پرداخت	تنوع	CS۱
CR۲	امنیت حمل و نقل	بازاریابی	CS۲
CR۳	راحتی حمل و نقل	ارتباط با مشتری	CS۳
CR۴	تناسب حمل و نقل	تأمین استانداردها	CS۴
CR۵	پوشش نقاط تقاضا	مدیریت هزینه	CS۵

اولویت بهترین نیازمندی مشتریان را نسبت به سایرین براساس جدول راهنما بنویسید.

بهترین نیازمندی	سهولت پرداخت	امنیت حمل و نقل	راحتی حمل و نقل	تناسب حمل و نقل	پوشش نقاط تقاضا
-----------------	--------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

اولویت سایر نیازمندی‌ها را نسبت به بدترین نیازمندی مشتریان براساس جدول راهنما بنویسید.

بدترین نیازمندی	سهولت پرداخت	امنیت حمل و نقل	راحتی حمل و نقل	تناسب حمل و نقل	پوشش نقاط تقاضا
-----------------	--------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

اولویت بهترین استراتژی سازمان را نسبت به سایرین براساس جدول راهنما بنویسید.

بهترین استراتژی	تنوع	بازاریابی	ارتباط با مشتری	تأمین استانداردها	مدیریت هزینه
-----------------	------	-----------	-----------------	-------------------	--------------

اولویت سایر استراتژی‌ها را نسبت به بدترین استراتژی سازمان براساس جدول راهنما بنویسید.

بدترین استراتژی	تنوع	بازاریابی	ارتباط با مشتری	تأمین استانداردها	مدیریت هزینه
-----------------	------	-----------	-----------------	-------------------	--------------

جدول راهنما.

متغیرهای کلامی	بسیار ضعیف	ضعیف	نسبتاً ضعیف	متوسط	تا حدودی خوب	خوب	بسیار خوب
نماد	G	F	E	D	C	B	A

ارتباطات نیازمندی‌های مشتریان و استراتژی‌های سازمانی را با استفاده از جدول راهنما مشخص کنید.

تنوع	بازاریابی	ارتباط با مشتریان	تأمین استانداردها	مدیریت هزینه
سهولت پرداخت				
امنیت حمل و نقل				
راحتی حمل و نقل				
تناسب حمل و نقل				
پوشش نقاط تقاضا				